

«Gjør Norge storslått igjen»

Partiet Alliansen og trumpisme som politisk kommunikasjonsstil

Make Norway great again

The party Alliansen and trumpism as a political communication style

Hilmar Mjelde

Seniorforsker ved NORCE, tidligere postdoktor, Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen
hilmar.mjelde@uib.no

Sammendrag

Donald Trumps personlige og politiske appell er internasjonal, og denne artikkelen utforsker trumpisme som en analytisk linse for å forstå det Trump-inspirerte partiet Alliansen som politisk fenomen. «Trumpisme» er blitt et begrep, men det brukes overfladisk og i ulike kontekster. Artikkelen konseptualiserer trumpisme som en unik variant av høy-repopulistisk ideologi og en type populistisk stil og mobilisering. Analysen viser at Alliansen er mer radikalt, men benytter seg av flere av trumpismens stilistiske elementer i sin kommunikasjon, særlig Trumps mest kjente fraser. Mens trumpismen er en personalistisk massebevegelse, er Alliansen et personalistisk parti med neglisjerbar velgerstøtte. Følgelig representerer partiet en ny avart av høyrepopulistiske/høyre-radikale partier, siden det springer direkte ut av den personalistiske bevegelsen Trump startet i USA og etterligner hans stil, selv om nasjonal kontekst begrenser overføringsmulighetene. Dessuten ansporer trumpismen til radikalisering. Når det å være kontrær og provokativ er en stor del av konseptet, blir det lettere å innta ytterliggående synspunkter, spesielt om partiet har behov for å differensiere seg fra en nasjonal konkurrent.

Nøkkelord

trumpisme, Donald Trump, Alliansen, Lysglimt Johansen, populisme, nativisme, mediepopulisme

Abstract

Donald Trump's personal and political appeal is international, and this article explores Trumpism as an analytical lens for comprehending the Trump-inspired party Alliansen ("The Alliance") as a political phenomenon. "Trumpism" has become a term, but is used superficially and in different contexts. The article conceptualizes Trumpism as a unique variety of right-wing populism and type of populist style and mobilization. The analysis shows that Alliansen is more radical, but uses several of Trumpism's stylistic elements, especially Trump's most famous phrases. While Trumpism is a personalistic mass movement, Alliansen is a personalistic party with negligible voter support. The party thus represents a new subtype of right-wing populist/radical right parties, as it is an outgrowth of the personalistic movement Trump started in the United States and mimics his style, although national context limits Trumpism's translatability. Furthermore, Trumpism induces radicalization. As being contrarian and provocative is a key part of the concept, it becomes easier to embrace fringe views, especially if the party needs to differentiate itself from a national competitor.

Keywords

trumpism, Donald Trump, Alliansen, Lysglimt Johansen, populism, right-wing populism, nativism, media populism

Introduksjon

Populistiske ledes effektive bruk av media har vært en avgjørende faktor for deres økte synlighet og velgerappell de siste tiårene (Esser, Stepińska & Hopmann, 2017; Mazzoleni, 2008; Manucci, 2017; Mjelde, 2019; Stewart, Mazzoleni & Horsfield, 2003; Strömbäck & Esser, 2014). Donald Trump er det fremste eksempelet (Moffitt, 2017) – ingen amerikansk president i moderne tid har dominert sin samtid i den grad Trump har. Begrepet «trumpisme» brukes i både nyhetsstoff og forskning om bevegelsen og idéene Trump fronter (se for eksempel Blyth, 2016; De Matas, 2017; Pascoe, 2017; Post, 2017; Wodak & Krzyżanowski, 2017), og Trump er et forbilde for europeiske høyrepopulister (Stokes, 2020). Carl I. Hagen uttalte i 2016 at han så et politisk marked for en konkurrent til Fremskrittspartiet i form av et nytt parti ledet av en norsk Donald Trump-skikkelse (Haugan & Molnes, 2016). Det var en fremsynt uttalelse – potensielt: To uker etter Trumps sensasjonelle seier i det amerikanske presidentvalget stiftet entreprenør og siviløkonom Hans Jørgen Lysglimt Johansen partiet Alliansen som et énsaksparti for å melde Norge ut av EØS- og Schengen-samarbeidene, med det Trump-inspirerte slagordet «Norge først» (Befring & Carlsen, 2016). Lysglimt Johansen markerte seg under den amerikanske presidentvalgkampen som den ledende Trump-tilhengeren i Norge (Senel & Bryn, 2016), og oversatte og tok i bruk Trumps mest kjente fraser. Trump skal «Make America Great Again», Alliansen vil «gjøre Norge storslått igjen». Det nye partiet var tydelig inspirert av både Trumps nasjonalistiske bevegelse og Brexit-avstemningen i Storbritannia, og har tidvis fått medieoppmerksomhet.

I denne artikkelen skal jeg derfor utforske trumpisme som en analytisk linse for å forstå partiet Alliansen som politisk fenomen. Datagrunnlaget er partiets verdiprogram, Facebook-poster, egenproduserte videoinnlegg av/med Lysglimt Johansen på Alliansens YouTube-kanal, medieoppslag og et utvalg Twitter-meldinger. «Trumpisme» er blitt et mye brukt begrep, men brukes overfladisk og i forskjellige kontekster. Jeg konseptualiserer trumpisme som en variant av høyrepopulistisk ideologi og som en type populistisk stil og mobilisering. Analysen viser at Alliansen, med sitt fokus på norsk selvråderett og radikale innvandringsmotstand, for det første har en langt snevrere og mer radikal politisk profil enn Trump, og benytter en mer eksplisitt, autoritær retorikk mot meningsmotstandere. Som Trump har Alliansen en populistisk stil, med alarmistisk retorikk om at samfunnet befinner seg i en krisetilstand, men Lysglimt Johansen har en mer uhøytidelig og satirisk fremtoning. Den største og samtidig mest overfladiske likheten, er at Alliansen har oversatt og tar i bruk flere av Trumps mest kjente fraser. Endelig er trumpismen en personalistisk massebevegelse, mens Alliansen er Lysglimt Johansens private parti med neglisjerbar velgerstøtte.

Implikasjonene er for det første at Alliansen representerer en ny avart av høyrepopulistiske/høyre-radikale partier, siden det springer direkte ut av den personalistiske bevegelsen Trump startet i USA. Foruten opphavet er det fremste særtrekket den retoriske etterligningen. For Alliansen tilbyr trumpismen et stilistisk forbilde i form av en kontroversiell stil i sosiale medier som partiet tar etter. For det andre viser analysen at nasjonal kontekst begrenser overføringsmulighetene. Flere av trumpismens aspekter er for nært knyttet til Trump som person og amerikanske politiske forhold til at de er overførbare til en norsk kontekst. Alliansen tar i sak utgangspunkt i norske politiske forhold. For det tredje ansporer trumpismen til radikaliserings. Når det å være kontrær og provokativ er en stor del av konseptet, blir det lettere å innta ytterliggående synspunkter, spesielt når en høyrepopulistisk konkurrent – Fremskrittspartiet – gir et ekstra insentiv til å finne saker å skille seg ut på.

Foruten case-studien av Alliansen tilfører artikkelen eksisterende forskning både en konseptualisering av trumpismen og derigjennom en analytisk linse for å forstå Trump-inspirerte partier.

Alliansen i lys av teori om høyre-radikalisme og høyrepopulisme

Partiet Alliansen er knapt forsket på, men fremstår i lys av faglitteraturen som en kryssning av et høyre-radikalt og et høyrepopulistisk parti. Høyre-radikalismen som ideologi kjenne-tegnes av nativisme og etnopluralisme, forstått som at den etniske majoritetsbefolkningens kultur og interesser skal gis forrang og at ulike etnisiteter bør eller må holdes atskilt, slik at deres særtrekk ikke utvannes som følge av kulturblanding og assimilering. Masseinnvandring, spesielt fra den muslimske verdenen, ses som den primære trusselen mot den etniske majoritetsbefolkningen (Berntzen, 2018; Jupskås, 2012; Mudde, 2007; Rydgren, 2007). Bjørge og Magnæs Gjelsvik (2018) karakteriserer Alliansen som et etnonasjonalistisk parti påvirket av både identitær- og alt-right-bevegelsene. Begge er underarter av høyre-radika-lisme, men førstnevnte har røtter i den franske Nouvelle Droite-retningen og fokuserer på kultur og tradisjon, mens sistnevnte primært er et amerikansk fenomen og direkte raseori-entert. Lysglimt Johansen har fått offentlig oppmerksomhet for ytterliggående utsagn om blant annet en pågående raseutskiftning i Norge, utfall mot «negroid rap-kultur» og «holo-caust-narrativet» (Krokkfjord, 2017).

Ideologisk defineres høyrepopulistiske partier fortrinnsvis av nativisme, men også auto-ritære holdninger og populisme (Jupskås, 2017; Mudde, 2007). Populisme er imidlertid et videre begrep og har blitt forstått som ideologi, politisk stil og en form for politisk mobili-sering (se for eksempel Aslandis, 2016; Gidron & Bonikowski, 2013; Ionescu & Gellner, 1969; Jagers & Walgrave, 2007; Kaltwasser, Taggart, Espejo & Ostiguy, 2017; Laclau, 2005; Mudde & Kaltwasser, 2012; Weyland, 2001; Zaslove, 2009). Ideologi-perspektivet er nok fortsatt det dominerende. Jupskås (2017, s. 413) mener imidlertid at skillet mellom popu-lisme som ideologi og som stil ikke nødvendigvis er meningsfylt: «Begge [perspektivene, min. anm.] mener populist mobiliserer på motsetningen mellom folket og eliten, ved å iscenesette seg selv som den sanne representanten for 'folket.'» I motsetning til Mudde (2007), som i sin toneangivende definisjon av populisme som en ideologi vektlegger et mot-setningsfylt forhold mellom det skikkelige «folket» og de korruperte samfunnselitene, åpner Moffitt og Tormey (2013; se også Moffitt, 2017), som definerer populisme som stil, for at motsatsen til folket kan være en annen gruppe, spesielt innvandrere, eller en institusjon. Vanligvis er det elitene eller «etablissementet» som klandres for svik, vanstyre og politisk korrekthet som undertrykker vanlige folks meninger. Kontrasten til ideologi-perspektivet kommer klarere frem gjennom de to andre attributtene som ifølge Moffitt og Tormey kjen-netegner populismen som stil. For det første, en oppfatning av at samfunnet er truet eller opplever en krise eller et sammenbrudd, i form av brudd mellom folket og de styrende, masseinnvandring, sikkerhetstrusler eller sosial oppløsning. Dette fører til krav om mer direkte demokrati eller mer resolutt handling, gjerne gjennom en sterk leder som naturlig medierer folkeviljen (se også Taggart, 2000; Jupskås, 2012). Det andre er «dårlige manerer». Populistiske lederskikkelser utmerker seg med en krass fremtoning; de snakker «rett fra levr», banner, underholder, fornærmer, provoserer og bryter generelt med politikkens eti-kette. Slik markerer de utenforskap vis-a-vis den institusjonaliserte politikken og dens krav til sindighet, saklighet og kompromissvilje. Canovan (1999, s. 5) har omtalt dette som populismens «tabloide stil». Som følge av dette performative aspektet ved populismen som politisk stil, har en rekke studier pekt på dens medieavhengighet. De som evner å tre frem som populistiske ledere, er ofte karismatiske eller eksentriske, målbærer saker og synspunk-ter som engasjerer med en splittende retorikk, og tiltrekker seg medias oppmerksomhet med sitt talent for teatraliske opptrinn og politisk show. De har med andre ord ofte en intu-itiv forståelse av medielogikk (Esser, Stepińska & Hopmann, 2017; Mazzoleni, 2008; Manu-cci, 2017; Mjelde, 2019; Stewart, Mazzoleni & Horsfield, 2003; Strömbäck & Esser, 2014).

Forskningen på sosiale medier viser at de er en spesielt velegnet plattform for tabloid politisk kommunikasjon og muliggjør nasjonale og globale online-fellesskap for populistiske bevegelser (for en introduksjon, se *Media, Culture & Society*, volum 40 [5], 2018).¹ Ikke overraskende fremholder Moffitt (2017) Donald Trump som prakteksempelet på en populistisk leder hvis politiske identitet er tuftet på et symbiotisk forhold til media.

Til slutt kjennetegnes populisme som en form for politisk mobilisering av lederens direkte relasjon til sine følgere, som ofte mobiliseres gjennom hans/hennes personalistiske parti (Canovan, 1999; Kostadinova & Levitt, 2014; Weyland, 2001). I neste seksjon kobler jeg trumpismen til høyrepopulisme. Jeg konseptualiserer trumpisme som en variant av høyrepopulistisk ideologi og som en type populistisk stil og mobilisering. Som ideologi er den mindre koherent og går ideologisk/idémessig utover høyrepopulismen. Som stil kjennetegnes den av alarmisme og «dårlige manerer». Som en type politisk mobilisering er den en personalistisk massebevegelse.

Trumpisme: en definisjon

Siden 2016 har en egen forskningslitteratur rundt Trumps retoriske stil og bruk av både tradisjonelle og nye medier vokst frem (se for eksempel Azari, 2016; Boczkowski & Papacharissi, 2018; Enli, 2017; Francia, 2018; Oliver & Rahn, 2016; Ouellette 2016). Begrepet «trumpisme» er mye brukt, både i nyhetsstoff og etter hvert forskning, men uten at det defineres utførlig (se for eksempel Blyth, 2016; De Matas, 2017; Pascoe, 2017; Post, 2017; Wodak & Krzyżanowski, 2017). Saramo (2017) påpeker korrekt at trumpisme er et flyktig og omdiskutert begrep, men at det viser til «bevegelsen og idéene bak Trumps valgseier» (s. 3). Selv definerer hun den som en miks av (ideologisk) populisme, sterk mann-politikk og identitarianisme. Jeg vil imidlertid argumentere for at trumpismen bør forstås som et sekkebegrep for ulike dimensjoner ved Trump som politisk fenomen, og kan i det minste foreløpig ikke forstås separat fra Trump selv. Selv om mange av elementene i den ikke er unike for Trump, er de brakt sammen i en konstellasjon som oppstod som politisk fenomen med Trumps presidentkandidatur, og samlet som en -isme under hans navn. Trumpismen inkluderer følgelig de mer eller mindre koherente politiske idéene han fronter, trekk ved måten han kommuniserer på, inkludert fraser og slagord han er blitt kjent for, og en type politisk massemobilisering som er uløselig knyttet til hans person. «Sterk mann»-dimensjonen er imidlertid den røde tråden gjennom hele trumpismen og kan ikke utskilles som et eget attributt; Trump er den eksepsjonelle lederen som tror, våger og evner der andre kommer til kort. Følgelig skal trumpismen her konseptualiseres som:

Et sett av politiske ideer

Den politiske substansen i trumpismen kan ikke karakteriseres som en konsistent og avgrenset ideologi, forstått som et sammenhengende idésystem som gir en prinsipiell og programmatisk plan for organiseringen av politikken og samfunnet. Til det er Trumps politiske synspunkter for flyktige, overfladiske og fristilte fra hverandre. Han hadde før presidentskapet aldri innehatt et folkevalgt verv. Amerikanske politiske partier opererer ikke med formelt partimedlemskap, men Trump har siden 1980-tallet registrert seg som tilhørende tre forskjellige partier, fra venstre til høyre, og som partiuavhengig (Gillin, 2015). Før 2016-valgkampen markerte han seg sterkest som politisk agitator under Barack Obamas presidentskap, da han var frontfigur for den såkalte «birther»-bevegelsen som stilte spørsmål ved Obamas statsborgerskap. De tre ideologiske eller idémessige tendensene i trumpismen er:

1. <https://journals.sagepub.com/toc/mcsa/40/5>

- høyrepopulisme: Ekskluderende nasjonalisme, autoritære tilbøyeligheter og populisme er de tre ideologiske kjerneattributtene ved høyrepopulismen (Jupskås, 2017; Mudde, 2007). Den ekskluderende nasjonalismen i trumpismen kommer til uttrykk gjennom Trumps uttalelser om innvandring og etniske og religiøse minoriteter, og i innvandringspolitikken han har ført som president. Han har omtalt meksikanske innvandrere som doplangere, kriminelle og voldtektsforbrytere (Time, 2015); bedt om færre innvandrere fra «drittland», angivelig med henvisning til Haiti og Afrika (Watkins & Phillip, 2018); forsvart hvite nasjonalister (Gray, 2017) og bedt fire kongresspolitikere med minoritetsbakgrunn om å dra tilbake til landene de kom fra (Rogers & Fandos, 2019). Foruten byggingen av den symbolsk viktige muren på grensen mot Mexico, har Trump iverksatt innreiseforbud fra muslimske land og innført strengere visum-regler og mer restriktiv asyl- og flyktningspolitikk (Kanno-Youngs, 2020). Et annet definerende trekk ved Trumps nasjonalisme er utenrikspolitikken hans, som under slagordet «America First» tar til orde for en utpreget realpolitikk hvor amerikanske nasjonale interesser settes i motsetning til den idealpolitiske linjen og multilateralismen som har kjennetegnet amerikansk utenrikspolitik i etterkrigstiden (Melby, 1995). Trump har videre uttrykt en klar pro-lov og orden-holdning i både retorikk og politikk, med kompromissløs støtte til politiet og krav om strengere straffer (Collinson & Jarrett, 2017), og bifalt og oppmuntret til hardhendt håndtering av provokatører og journalister (Cobb, 2017; Mjelde, 2018). Endelig er han en utpreget populist – her forstått som ideologi – som fra kunngjøringen av kandidaturet i 2015 til innsettelsestalen som president har kommet med harde angrep på det politiske etablissementet, inkludert partifeller, som han har fordømt som inkompetent og korrupt. Han fremstiller seg som talerør og forkjemper for den anstendige og fornuftige, men neglisjerte jevne mann og kvinne (Time, 2015; The White House, 2017). Slagordet hans, «Make America Great Again», idylliserer også en mytisk fortid, noe som er typisk for høyrepopulisme (Taggart, 2000).
- konservatisme: Ifølge Skowronek (2011) kan amerikansk politisk historie forstås som en serie regimer, hvor visse ideologiske perspektiver blir paradigmatisk for en viss periode og definerer både samtidens problemer og løsningen på disse. Den såkalte «Reagan-revolusjonen» innledet i så måte den nyliberale epoken og regnes der som den siste og fortsatt gjeldende. For eksempel oppstod den anti-statlige Tea Party-bevegelsen i 2009 som en reaksjon på den vidtgripende statlige intervensjonen i amerikansk økonomi etter finanskrisen. Til tross for hans skeptiske holdning til frihandel, har Reagan-paradigmat likevel satt sitt tydelige preg på Trumps politikk, som er blitt geleidet gjennom den lovgivende prosessen av doktrinære konservative kongressledere som Paul Ryan og Mitch McConnell. Dette ses i den omfattende skattereformen fra 2017 (Sullivan & Tackett, 2017), dereguleringspolitikken (Hopkins, 2019), de konservative dommerne han systematisk har oppnevnt til de nasjonale domstolene (Ruiz, Gebeloff, Eder & Protes, 2020) og militær opprustning (Macias, 2019).
- pragmatisme: Trumpismen representerer også en problemløser-holdning til samfunnets utfordringer og problemer. I presidentvalgkampen kontrasterte Trump det politiske etablissementets angivelige inkompetanse med sin egen erfarte, løsningsorienterte tilnærming fra en lang karriere som forretningsmann. Han lovet ganske enkelt å drifte det amerikanske statsapparatet og ivareta amerikanske utenrikspolitiske interesser mer effektivt. Problemet, slik Trump fremstilte det, var at politikerne ble styrt av donorene som finansierte valgkampen deres og manglet ekspertise som forhandlere. Trump skulle derfor anvende sin kompetanse og forhandlingsekspertise på USAs problemer, slik han eksempelvis gikk inn og tok over renoveringen av Wollman-skøytebanen i New York på

1980-tallet (Time, 2015; ABC News, 2016). Holdningen reflekteres i troen på at han kan lykkes der forgjengerne mislyktes, som eksempelvis hans (mislykkede) forsøk på direkteforhandlinger med Nord-Korea og fredsplanen for Israel-Palestina-konflikten.

Den iboende spenningen mellom ideologi (høyrepopulisme, konservatisme) på den ene siden, og pragmatisme på den andre, viser trumpismens relative grunnhet som et sett av politiske ideer. Trump har få, om noen, ektefølte synspunkter, og absorberer og mikser enkelt og opportunistisk perspektiver fra det politiske sentrum til det ytre høyre i amerikansk politikk.

En politisk kommunikasjonsform

Oppfatningen av at samfunnet er truet av krise/sammenbrudd og «dårlige manerer» er fremtredende i Trumps kommunikasjonsstil. Selv om Moffit og Tormey mener den populistiske stilen må forstås helhetlig og enkeltkomponentene ikke kan isoleres fra hverandre, fremstår Trumps alarmistiske retorikk mer som et kommunikativt grep for å mobilisere velgerne heller enn, alternativt, et element av idéene han samlet står for:

- alarmisme: Trumpismen slår alarm om forfallet som er i ferd med å ødelegge samfunnet – det være seg tillitskrise mellom borgerne og de styrende eller «relatert til innvandring, økonomiske nedgangstider, opplevd urettferdighet, en militær trussel, sosial endring eller annet» (Moffit & Tormey, 2013, s. 391). To av Trumps viktigste mobiliseringstaler – landsmøtetalen i 2016 og innsettelsestalen i 2017 – ga en forfallsberetning om rikets tilstand på grensen til det apokalyptiske. I disse og andre uttalelser ropte han varsko om glemte arbeidsfolk og familier fanget i fattigdom som følge av globalisme og utflugging, trusselen fra islamistisk terror, lovløshet og angrep mot politiet, utenrikspolitisk overmot mens USA går i oppløsning innenriks og tradisjonelle verdier som er truet av politisk korrekthet (Time, 2015; ABC News, 2016). 2016-valget stod dermed om å berge det gode, gamle USA som folk vokste opp med. 2020-slagordet hans – «Keep America Great» – er en implisitt påminnelse om hva som står på spill i valget.
- «dårlige manerer»: En polariserende og konfronterende kommunikasjonsform kjennetegnet av manikeisk retorikk om det gode vs. det onde, retthaverskhet, verbal aggresjon mot meningsmotstandere i form av personangrep og fordømmelse, teatraliske/demonstrative opptrinn og simplistisk og ofte vulgær språkbruk som for eksempel banning og seksualisert humor, er typisk for trumpismen. Både som kandidat og president er det kanskje på dette punktet Trump har brutt aller mest med de rådende normene i politikken, selv om han iblant bare antyder. For eksempel hånte han den nasjonale krigshelten John McCain (Sonmez, 2018), en handikappet journalist (Kessler, 2016) og den 16-årige klimaaktivisten Greta Thunberg (Taylor, 2019), og har utmerket seg med bannskap og seksualisert språk (Selk, 2019). Trumps enkle, direkte språk og slagord-baserte budskap – især «Make America Great Again» og «America First» – kan på den ene siden ses som intuitivt, effektivt og tilpasset dagens medievirkelighet, hvor «soundbytes» trengs for å bli hørt. På den andre siden overforenkles den politiske virkeligheten, og slagordene signaliserer Trumps ekskluderende nasjonalisme og amerikansk tilbaketrekning fra verden. Slik går de på tvers av politiske normer om deliberasjon, inkludering og solidaritet.

En personalistisk massebevegelse

To noe motstridende trekk definerer trumpismen som en form for politisk mobilisering: Den er en relativt bred massebevegelse fundert på støtte til en sterk leder. Mens både Roosevelt- og Reagan-paradigmene (cf. Skowronek) var bygget på et ideologisk program,

mener Milkis og Nelson (2012) at en tendens rundt årtusenskiftet har vært politiske koalisjoner tuftet på kandidatens/presidentens personlige appell. Dette gjaldt særlig Obama, og i betydelig grad Clinton. Som argumentert for ovenfor, kan heller ikke trumpismen forstås som en koherent ideologisk bevegelse. Den kan karakteriseres som en massebevegelse bestående av en koalisjon av ulike velgergrupper, fordi Trump klarte å vinne presidentvalget, og uadskillelig fra Trump selv. I USAs individentsentrerte kultur, hvor underholdningsindustrien er stor og innflytelsesrik, kan celebritet i seg selv være en inngangsbillett til politikken (Marsh, 't Hart & Tindall, 2010). Trump har vært i amerikansk offentlighet siden 1970-tallet som kjendis-forretningsmann og reality-TV-stjerne, og har slik arbeidet seg inn i den amerikanske folkepsyken som en slagkraftig, gate-smart og usedvanlig suksessfull «sjef» som vet hvordan en skal få jobben gjort. Trumps ekstraordinære popularitet blant egne vises på meningsmålingene (Goldberg, 2020) og hans regelmessige, fullstappede folkemøter, noe som gir trumpismen et klart islett av personkult.

Data og metode

Alliansens verdiprogram, Facebook-poster, egenproduserte videoinnlegg av/med Lysglimt Johansen på partiets YouTube-kanal, medieoppslag og et utvalg Twitter-meldinger er analysens empiriske materiale. Dette er de sentrale plattformene Alliansen er aktiv i/på. En bredere gjennomgang av Twitter-innhold fra partiet/partilederen ble også vurdert, men gitt formatsbegrensningene, utfordringer med tilgjengelighet samt at det er stor overlapp mellom innholdet partiet gjør tilgjengelig på de ulike plattformene, benyttet jeg kun et utvalg av Twitter-meldinger. Verdiprogrammet er tilgjengelig og ble hentet på nettsiden.² Partiets åpne Facebook-side ble gjennomgått fra november 2016 til mars 2020, og relevante poster ble samlet i et til slutt 34 sider langt Word-dokument bestående av tekst, memer og bilder.³ YouTube-videoene ble gjennomgått ut fra metningsprinsippet; jeg gikk gjennom videoer til nye videoer ikke tilførte ny, vesentlig informasjon, i alt 14 videoer (se online-appendiks).⁴ Medieoppslag ble søkt etter med søkeordene «Alliansen» og «Hans Jørgen Lysglimt Johansen» på Google og Retriever, samt med utgangspunkt i en oversikt over medieoppslag som Alliansen selv har gjort tilgjengelig på sin Facebook-side, og ble benyttet selektivt ut fra samme metningsprinsipp. Twitter-meldingene består av en oversikt av i alt 64 meldinger sendt ut av Lysglimt Johansen i 2018 og 2019, utvalgt og gjort tilgjengelig av Anti-Rasistisk Senter. Dette er naturligvis et kureret utvalg som må vurderes ut fra Anti-Rasistisk Senter agenda. Meldingene støttet opp under analysen av de øvrige kildene, og jeg brukte ett sitat fra utvalget som jeg deretter søkte opp på Twitter for å verifisere.

Kildematerialet er analysert gjennom en kvalitativ innholdsanalyse i generell, evaluende forstand (Grønmo, 2004; Kuckartz, 2014). Gjennom en systematisk undersøkelse av data ut fra en operasjonalisert definisjon av trumpismen, registrerte og kategoriserte jeg innhold som var relevant for forskningsspørsmålet. Tilnærmingen er både deduktiv og induktiv. Først definerte jeg høyre-radikalisme og høyrepopulisme ut fra eksisterende teori. Gitt den konseptuelt mangelfulle litteraturen om trumpisme, konseptualiserte jeg derfor trumpismen ut fra egen inngående kjennskap til Trumps politiske prosjekt og amerikansk politisk kontekst som en avart av høyrepopulisme. Med trumpisme som analytisk perspektiv sammenlignet jeg dataene og vurderte hvordan og i hvilken grad trumpisme kan opplyse Alliansen som parti. Sammenligningen gjorde det mulig å kvalitetssikre empirien ved å

2. <http://www.stemalliansen.no/2017/04/29/alliansens-verdiprogram/>.

3. https://www.facebook.com/search/top/?q=alliansen%20-20alternativ%20for%20norge&epa=SEARCH_BOX.

4. https://www.youtube.com/channel/UCpZM_3lwHdkwQcEnTGprSJA.

vurdere grad av konsistens på tvers av kildene. Til slutt kategoriserte jeg dataene i henhold til de tre overordnede dimensjonene og valgte ut instruktive sitater for å illustrere. Jeg operasjonaliserer trumpismens dimensjoner slik:

- et sett av politiske ideer: Ekskluderende nasjonalisme i form av argumenter og utfall mot innvandrere, det flerkulturelle samfunnet, religiøse minoriteter og etniske grupper, for eksempel flyktninger, asylsøkere, muslimer, pakistanere, somaliere, og forsvar for den etniske majoritetsbefolkningen og «norsk kultur»; autoritære tilbøyeligheter i form av en tydelig lov og orden-holdning og intoleranse overfor/verbal aggresjon mot meningsmotstandere og de som ses som avvikere, for eksempel aksept for hardhendte reaksjoner mot lovbrøyttere eller meningsmotstandere og provokatører; populistisk retorikk med udifferensiert elitekritikk og generisk forsvar eller hyllest av vanlige folk, for eksempel fremstilling av den jevne mann og kvinne som undertrykt og/eller ignorert;
- en politisk kommunikasjonsform: Alarmisme i form av advarsler om at samfunnet er i krise eller nasjonens sammenbrudd, for eksempel som følge av at de styrende er på kollisjonskurs med folket, innvandring, demokratisk underskudd eller terror, og krav om snarlig handling; «dårlige manerer» med frimodige utspill, vulgarisert språk og iøynefallende opptrinn, for eksempel (selverklært) politisk ukorrekthet, «stunt», banning eller foraktfullhet overfor meningsmotstandere;
- en personalistisk massebevegelse: Bred oppslutning i opinionen målt i vedvarende høy støtte på meningsmålingene og/eller høy valgoppslutning, samt lederens personlige dominans, målt ved personlig kontroll og synlighet i offentligheten relativt til partiet for øvrig, eller en stor, personlig tilhørerskare.

Indikatorerne er ikke hver for seg nødvendige eller samlet uttømmende, men gir relativt spesifikke føringer for dataanalysen. Med utgangspunkt i disse, og med åpenhet for eventuelle øvrige elementer som er konsistente med dimensjonene og attributtene, undersøker jeg hvorvidt trumpismen, slik jeg har definert den, er sporbar i Alliansens politiske program og uttalelser, måten partiets frontfigur(er) kommuniserer og partiet organiserer seg på.

Empirisk analyse

Analysen vurderer likheten mellom trumpismen og Alliansen, men med to mindre forskjeller. For det første åpner den med en seksjon om hvordan Trump inspirerte Lysglimt Johansen til å grunnlegge Alliansen. For det andre er overskriftene noe tilpasset for å reflektere funnene.

Alliansens grunnlegging: Donald Trump som inspirasjon

Partigrunnlegger Lysglimt Johansen er eksplisitt på at Alliansen vokste ut av Trumps politiske suksess, og at trumpismen er et større fenomen som Alliansen vil trekke på inn i kommende, norske valgkamper. I en YouTube-video redegjør han for sin støtte til gjenvalg av Trump:

(...) vårt parti Alliansen er jo også et direkte resultat av at Donald Trump vant valget i 2016. Jeg var jo da den mest synlige Donald Trump-supporteren i Norge og ble rikskjendis over natten mer eller mindre når han vant, og så startet vi Alliansen som da det vi ville gjøre med det energifeltet som vi da hadde skapt der. (...) Nå er det valgkamp i Norge (...) og så igjen i 2021 er det nytt valg i Norge og uansett så vil Trump og den perioden og hans energifelt og hans valgkampanjer være en viktig del av det.⁵

5. <https://www.youtube.com/watch?v=yvTbjzGTiiY>.

Han begrunner sin støtte til Trump med at Trump er «en god transformerende kraft» som står imot «fake news», «rigging» og at han er «et maskulint forbilde».⁶

Alliansens politiske program/ideer

Alliansen har ikke et partiprogram i tradisjonell forstand, men baserer sin politiske agenda på et nasjonalistisk verdiprogram under slagordet «Norge først». To relaterte saker er særlig fremtredende her og i partiets offentlige uttalelser: nasjonal suverenitetshevdelse og innvandringsmotstand. Siden oppstarten har partiet presentert seg som et énsaksparti som utelukkende er opptatt av å ta Norge ut av EØS- og Schengen-samarbeidene, og som for øvrig fristiller sine representanter til å fronte de sakene de vil (Alliansen, 2020). En Facebook-post kort etter stiftelsen understreket at partiet ikke hadde til hensikt å ta stilling til alt det som ellers måtte komme på den politiske dagsordenen, og som ville ta fokuset vekk fra hovedsaken: «Vi er ikke opptatt av to spor til Toten, ulv vest for Glomma, fartsdumper i Hakkebakkeveien, gatelys i Trangvik eller døgnkontinuerlig skjenkeløyver i Runkedal. Alle småsaker splitter og bevarer status quo (...)».⁷

I det korte og poengterte verdiprogrammet kobles den nasjonale selvråderetten og forsvaret for den nasjonale kulturen:

Alliansen er samlet rundt erkjennelsen av at politikken ikke lenger først og fremst er et valg mellom venstre og høyre, men heller mellom globalisme og nasjonalisme. Alliansen står for et sterkt og trygt Norge, det norske folk, og vil i valgsituasjoner sette Norges interesser først. Alliansen anser at Norge trues av ytre, globalistiske krefter, og vil handle for å bevare norske verdier og europeisk kulturarv. (Alliansen, 2020).

I et intervju understreker Lysglimt Johansen at demokratisk underskudd er et avgjørende ankepunkt mot EØS-samarbeidet, og krever folkeavstemning om det. Han forteller at partiet ikke er opptatt av sine kandidaters enkeltargumenter mot EØS, og at dette gjør partiet til «en blokkuavhengig, bred, folkelig allianse» (Ekte Nyheter, 2016).

Frem mot 2017-valget profilerte partiet seg i økende grad på etnonasjonalisme, med forsvaret for norsk kultur og tradisjon og anti-innvandringsretorikk, iblant i eksplisitt rasialisert språk. I en reklameplakat på Facebook kobles innvandringsmotstanden til selvråderetten: «Norge først! Nordmenn må ta vare på sin kultur og etnisitet. Norge ut av EØS/SCHENGEN. Asylinstituttet må opphøre i nåværende form. Steng grensen og innfør visumplik. Kriminelle innvandrere utvises omgående. Stopp globalismen».⁸ I en YouTube-video, som nå er fjernet som hatsk innhold, advarer Lysglimt Johansen:⁹

(...) i 2100 vil 29–30 prosent av befolkningen være av afrikansk eller asiatiske opprinnelse. Og den utviklingen kommer bare til å fortsette. [...] For tippoldebarna våre, og tipp-toppoldebarna våre, så er den norske befolkningen altså byttet ut med en befolkning fra Afrika, Asia, blandet ut [...]. Et land reflekterer de som bor der. Har vi afrikanske og asiatiske mennesker i Norge i flertall, så blir det afrikanske og asiatiske tilstander i Norge. [...] Det er ikke sann at det er været her i Norge, eller jorda, eller potetene som gjør at det er et bra land, det er fordi det er et bra folk. Og bytter man ut folket, så får man et annet land. (...). (Bjørge & Gjelsvik, 2018).

Lysglimt Johansen har også sendt ut en rekke Twitter-meldinger med anti-semittisk innhold, viser en oversikt fra Anti-Rasistisk Senter (2019).

6. Facebook 21.08.2019.

7. Facebook 28.11.2016.

8. Facebook 29.07.2017.

9. Enkelte av sitatene inneholder språklige feil. Disse er bevisst ikke korrigeret her, slik at sitatene forblir uendret.

Alliansen gir uttrykk for autoritære, intolerante holdninger med krav om sterke reaksjoner mot aktører/grupper som partiet anser for å spre samfunnsnedbrytende tankegods. I et Facebook-innlegg likestilles meningsmotstanderne i partiets to kjernesaker med nazi-kollaboratørene under andre verdenskrig:

Svikere, landssvikerne, foræderne mot det norske folk skal stilles for retten og dømmes. Lov og dom. Alliansen er det eneste partiet med kandidater som fremmer at det må til et nytt landssvikoppgjør der et folkets krav gjør at politikere må rettsforfølges og stå til ansvar for sine svik mot folket. Spesielt må de globalister siktes som har solgt ut landets suverenitet og tilrettelagt for og vedtatt masseinnvandringen. Om de dømmes, og hva de får for straff må tiden vise. (...) Norge først!).¹⁰

I et annet innlegg går partiet tilsvarende ut mot transkjønnethet som noe som bør være straffbart når det er snakk om barn og unge: «Transgender propaganda rettet mot barn og spesielt kjemiske og kirurgiske inngrep utført på mindreårige må forbys og straffes som overgrep».¹¹ Aggressiviteten mot meningsmotstandere kombineres gjerne med munterhet og (forsøk på) avvæpnende humor (se nedenfor).

Både ideologisk og stilistisk er Alliansen populistisk. Partiet utroper seg til den populistiske arvtageren etter Fremskrittspartiet, som de mener nå er en del av makteliten. I et YouTube-videoinnlegg mot tidsskriftet *Minerva* fremstiller Lysglimt Johansen Alliansen som et populistisk prosjekt mot de konservative elitene som angivelig samrører:

(...) da styrer de opp disse prosessene, ikke sant, sånn at det enkle menneske i Norge, den ekte, sunne nordmann som har lyst å stemme på en bra, sunn kandidat – det er så mye skitt og revspill som står mellom at det er helt hårreisende. Og dette går nå *Minerva* ut og forsvarer. Alliansen handler om å bryte ned det svineriet der. Vi må få slutt på det. Vi må bryte ned alle disse lagene og prosessene som er mellom velgerne og Stortinget (...) da er det ikke disse elitene som skal få lov til å styre opp, da er det folket som må få lov til å styre opp selv, og det er det på mange måter Alliansen handler om. Det er å eksponere disse løgnene og alle disse systemene som eliten har satt opp. (...) og Fremskrittspartiet er jo ikke lenger det det var, ikke sant (...) Fremskrittspartiet er bare en trist rest av seg selv, det er blitt en del av maktapparatet. (...) Så her står nå frontene – Høyre, Frp, elitistene; folket mot eliten; *Minerva* mot Alliansen, og Alliansen er folkets stemme, vox populi.¹²

Partiet appellerer i sine uttalelser til folket, og setter også folket i opposisjon til både innvandrere¹³ og media, anført av ledere som Lysglimt Johansen og Donald Trump: «Både Lysglimt Johansen, Per Sandberg og kanskje viktigst President Donald Trump påpeker at massemedia er hyklere, svikere og fake news – medstrøms massemedia en blitt en type indre fiende som folket må reise seg imot og slå ned på».¹⁴

Alliansens kommunikasjonsstil

Det er i sin retorikk og stil at Alliansen fremstår som klarest trumpistisk. Alarmistisk retorikk og «dårligere manerer» er typisk for populismen som kommunikasjonsstil, men Alliansen og Lysglimt Johansen går ofte mye lenger enn det Trump har gjort, og er langt mer løssluppen. I en Facebook-post kommer partiet med en «[o]ppfordring til det norske folk» i «denne skjebnetimen for Norge og Europa» til å «jobbe sammen i dugnad» mot «masse-

10. Facebook 06.08.2018. Smilefjeset var en emoji som her er endret til kolon med parentes.

11. Facebook 21.09.2018.

12. <https://www.youtube.com/watch?v=G-gQ6fTL1po&t=295s>.

13. Se for eksempel Facebook 24.07.2018.

14. Facebook 16.08.2018.

innvandringen som kan drukne Norge!». ¹⁵ Et mer ekstremt eksempel er Twitter-meldingen Lysglimt Johansen sendte ut 30. november 2018:

Om vi ikke tar det oppgjøret med de globalistiske jødene nå, i Norge ledet av jøden Ervin Kohn, jødelakeiene i Høyre, jødelakeiene i Fremskrittspartiet banker de gjennom FNs migrasjonsplattform og da er det over. Du velger, hva du er laget av, hva du står for. (Anti-Rasistisk Senter, 2019).

Lysglimt Johansen prøver imidlertid ofte å ta noe av brodden av partiets og sin egen retorikk gjennom bruk av humor, munterhet, selvhøytidelighet og ved å innta en provokatørrolle. Som Trump prøver han strategisk å sjokkere, provosere og underholde for å skape blest om seg og partiet. Han beskrev ved oppstarten i 2016 partiets prosjekt som «nasjonalisme med et smil», og på Twitter beskriver han seg som satirist, humorist og artist. ¹⁶ Han refererer til Anders Lange og har posert med eggelikør og sverd, slik Lange vakte oppsikt med eggelikør og vikingsverd i NRKs partilederdebutt i 1973. I en Facebook-video kan Lysglimt Johansen ses mens han bryter inn og lager ablegøyer i en antirasistisk homoparade ¹⁷, samtidig som han i tilhørende innlegg skriver at «[b]arn skal vokse opp i et hetronormativt samfunn og familie». ¹⁸ I en landsmøtetale kombinerer en bokstavelig talt slående og sparkeende Lysglimt Johansen aggresjon og en spøkefull tone mot meningsmotstandere:

(...) uansett nå så skal vi bare kjøre på videre i valgkampen og slå ... merker at det gjør litt vondt for dem, skal slå og sparke. Når de ligger nede, så skal vi sparke på dem videre (...) metaforisk talt, selvfølgelig altså, vi er jo hyggelige og det er jo det som er så fint med oss. Vi er hyggelige og vi på en måte oppfører oss ordentlig. Så det også er viktig, fordi Alliansen er jo nettopp 'Norge først. Stem Alliansen', og det er også nasjonalisme med et smil. (...) for det finnes en nasjonalisme som ikke er med et smil, og den har jeg lyst til å jeg markere avstand til. (...) Jeg er jo (...) en enkel gutt fra Fredrikstad, jeg kan overdrive litt innimellom og ha litt humor (...) Men hvis du gjør ting med et smil allikevel så er det utrolig hva du kan komme unna med, da, fordi på en måte folk vet hvilken intensjon du har. Så jeg må bare be om unnskyldning for min stil noen ganger. ¹⁹

Trumpismen kommer mest eksplisitt frem ved at Alliansen og Lysglimt Johansen har oversatt og tatt aktivt i bruk flere av Trumps mest kjente fraser. Trumps slagord er «America First» – Alliansens er «Norge først». Trump vil «Make America Great Again», Alliansen skal «gjøre Norge storslått igjen» (Alliansen, 2020). Både Trump og Alliansen beskriver gjerne samfunnsinstitusjoner som «rigget». ²⁰ Trump overdriver og beskriver ofte noe som «the likes of which this world has never seen before», og Alliansen tar etter: I en YouTube-video skryter partiet av at de «har en fantastisk valgkamp som ingen har sett maken til på sosiale medier». ²¹ I et intervju med Dagbladet beskriver Lysglimt Johansen partiets støttespillere i oppstarten som endringsagenter, og byr på en dose klassisk trumpsk fremsnakking og optimisme – på engelsk: «Det er great people who'll make great changes. We'll do great things» (Doksheim, 2017). Også ungdomsavdelingen Allianseungdommen Norge gjør bruk av Trumps vendinger. I en humoristisk Facebook-post kopierer de flere setninger fra Trumps mye siterte utfall mot Mexico under kunngjøringen av sitt presidentkandidatur, men har erstattet Mexico med Sverige: «Når Sverige sender sine folk så sender de ikke sine beste.

15. Facebook 24.07.2018.

16. Han har senere fjernet «humorist».

17. https://www.youtube.com/watch?v=Ux_I3IFLMEw.

18. Facebook 05.08.2017.

19. <https://www.youtube.com/watch?v=uZuykkrXXFw>.

20. Facebook 04.09.2017.

21. https://www.youtube.com/channel/UCpZM_3IwHdkwQcEnTGprSJA.

(...) Vi må bygge en mur». Det tilhørende bildet viser en glisende Lysglimt Johansen med eggelikør og sverd reisende opp fra det norske kartet, en mur på grensen og en protestende horde av menn i eller fra Midtøsten på svensk side.²²

Alliansen som et personalistisk parti

Mens Trump mobiliserte 63 millioner velgere til å stemme på ham i 2016, og jevnlig samler fansen sin til folkemøter i store, fulle sportsarenaer, er Alliansen et miniparti som hittil ikke har noen likhetstrekk med en folkebevegelse. Til Dagbladet (Doksheim, 2018) sa Lysglimt Johansen ved oppstarten at «[V]i er et parti, men også en folkebevegelse som kommer til å vrenge det politiske landskapet i Norge», men partiet fikk kun 0,1 prosent av stemmene i stortingsvalget 2017 (SSB, 2017). I lokalvalget 2019 gjorde partiet det best i Drammen, hvor det fikk 0,5 prosent av stemmene (NRK, 2019). Lysglimt Johansens personlige dominans internt er imidlertid langt sterkere enn Trumps i Det republikanske partiet i USA: Han er partiets eneste medlem, og bestemmer alene hvem som skal få stå som partiets kandidater (Lysglimt Johansen, 2017). I en kommentar til Dagsavisen før kommunevalget informerte han om at han ikke kunne avsettes: «Eneste måten jeg kan gå av på, er om jeg selv går frivillig» (Pedersen, 2019). I en YouTube-video hvor han avviser den tradisjonelle partioppbyggingen, utdyper Lysglimt Johansens partiets struktur, som han også kobler til Trump:

(...) men jeg fant da en måte å på en måte å skjære gjennom på dette – det at jeg har satt meg selv i alle rollene; sånn at jeg er partileder, jeg er styreformann, jeg er partiets øverste organ; altså, jeg er partiets utøvende organ, partiet er meg. Og det høres jo helt rart ut, for det er jo ikke sånn man er vant til at det skal være. Men sånn er det i Alliansen, og den store fordelene med det er at i Alliansen – det er ikke snakk om noe kuppet, det er ikke snakk om noe utvalg, det er ikke snakk om å velge ut folk (...). Det er snakk om at jeg finner sanndruelige, redelige, ærlige mennesker som jeg setter på disse listene. (...) jeg brukte da den unike rollen jeg hadde fått til å sette opp Alliansen. (...) Hva gir noen den rollen? Vel, jeg var den eneste Trump-supporteren (...) jeg kunne og turte og våget å gå mot strømmen. (...) og så har jeg da jobbet med dette her i 10–20 år, det kan man lett se med videoer og sånt som jeg har lagt ut.²³

Diskusjon og konklusjon

Oppsummert viser analysen at Alliansen har en langt snevrere og mer radikal politisk profil enn Trump, og benytter en mer eksplisitt, autoritær retorikk mot meningsmotstandere. Trump har aldri gått så langt i sine innvandringskritiske utspill som Alliansen eller dets leder, og aldri krevd et nasjonalt oppgjør for landssvik for politiske synder. Som Trump har Lysglimt Johansen en populistisk stil, med alarmistisk retorikk om at samfunnet befinner seg i en krise, men ellers en mer uhøytidelig og satirisk stil. Trump omfavner også provokatør-rollen, men i en mindre munter innpakning. Den største, og samtidig mest overfladiske likheten, er at Alliansen har oversatt og tar i bruk flere av Trumps mest kjente fraser. Endelig er trumpismen en personalistisk massebevegelse, mens Alliansen er Lysglimt Johansens private parti med neglisjerbar velgerstøtte. En leder trenger følgere, men i motsetning til Trump mangler Lysglimt Johansen foreløpig det, målt i valgoppslutning.

Analysen har tre implikasjoner. For det første representerer Alliansen en ny avart av høyrepopulistiske/høyre-radikale partier, siden det springer direkte ut av den personalistiske bevegelsen Trump startet i USA. Den dedikerte Trump-tilhengeren Lysglimt Johansen ser Alliansen som en del av det samme «energifelset». Foruten opphavet er det fremste sær-

22. Facebook 27.07.2017.

23. https://www.youtube.com/watch?v=Nx5XWyFLQ_o.

trekket den retoriske etterligningen. For Alliansen tilbyr trumpismen et stilistisk forbilde i form av en kontroversiell stil i sosiale medier som partiet tar etter. For det andre viser analysen at nasjonal kontekst begrenser overføringsmulighetene. Innslagene av reagansk konservatisme og pragmatisme i trumpismen følger av den rådende politiske tenkningen i amerikansk politikk siden 1980-tallet, og Trumps image som mogul, som er formet gjennom 40 år i rampelyset, er unikt for den amerikanske konteksten. Hans populærkulturelle sterk leder-image og medietekke var også helt nødvendige forutsetninger for at han så raskt kunne starte en massebevegelse med klare trekk av personkult. Alliansen tar i sak utgangspunkt i norske politiske forhold. Riktignok finnes det i både Fremskrittspartiet og Demokratene kontroversielle, nasjonalistiske politikere, som eksempelvis Christian Tybring-Gjedde, Sylvi Listhaug og Vidar Kleppe. I norsk sosialdemokratisk virkelighet finnes likevel ingen Trump-lignende skikkelse i hverken underholdningsverdenen eller politikken som fullstendig dominerer den offentlige diskursen. Derfor blir også Trump et forbilde som høyrepopulister i både Norge og Europa inspireres av til å ta etter. For det tredje ansporer trumpismen til radikaliserings. Når det å være kontrær og provokativ er en stor del av konseptet, blir det lettere å innta ytterliggående synspunkter, spesielt når en høyrepopulistisk konkurrent – Fremskrittspartiet – gir et ekstra insentiv til å finne saker å skille seg ut på.

Foruten case-studien av Alliansen tilfører artikkelen eksisterende forskning både en konseptualisering av trumpismen, og derigjennom en analytisk linse for å forstå Trump-inspirerte partier. Videre studier må vurdere i hvilken grad opphav, ideologi, stil og/eller mobiliseringsform gjør andre, lignende partier trumpistiske, og hva, utover den generelle nasjonale konteksten, som forklarer grad av (u)likhet. Herunder er det relevant å studere hvorfor Trump som person får følgere i andre land, muligvis med utgangspunkt medievitenskaplige celebritet- og fan-studier (jf. Marsh et al., 2010).

Referanser

- ABC News (2016, 22. juli). FULL TEXT: Donald Trump's 2016 Republican National Convention Speech. Hentet fra <http://abcnews.go.com/Politics/full-text-donald-trumps-2016-republican-national-convention/story?id=40786529>.
- Alliansen (2020, 31. mars). *Alliansens Verdiprogram*. Hentet fra <http://www.stemalliansen.no/2017/04/29/alliansens-verdiprogram/>.
- Anti-Rasistisk Senter (2019). *Tweets fra Alliansens leder høst/vinter 2018/2019*. Oslo: Anti-Rasistisk Senter.
- Aslandis, P. (2016). Is populism an ideology? A refutation and a new perspective. *Political Studies*, 64(1), 88–104. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.12224>
- Azari, J. R. (2016). How the News Media Helped to Nominate Trump. *Political Communication*, 33(4), 677–680. <https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1224417>
- Befring, Å. M. & Carlsen, H. (2016, 22. november). – Dette er nasjonalisme med et smil. Hentet fra https://www.nrk.no/norge/_-dette-er-nasjonalisme-med-et-smil-1.13240653
- Berntzen, L. E. (2018). Ytre høyre: ideologier, grupper, vold og rekruttering. I E. Reiss & L. Noor (Red.), *Radikalisering: fenomen og forebygging* (s. 76–90). Oslo: Minotenk.
- Bjørge, T. & Gjelsvik, I. M. (2018). Utvikling og utbredelse av høyreekstremisme i Norge. I T. Bjørge (Red.), *Høyreekstremisme i Norge: Utviklingstrekk, konspirasjonsteorier og forebyggingsstrategier* (s. 27–146). Oslo: Politihøgskolen.
- Blyth, M. (2016, 15. november). Global Trumpism: Why Trump's Victory Was 30 Years in the Making and Why It Won't Stop Here. Hentet fra <https://www.foreignaffairs.com/articles/2016-11-15/global-trumpism>
- Boczkowski, P. J., & Papacharissi, Z. (Red.). (2018). *Trump and the Media*. Cambridge: MIT Press.

- Canovan, M. (1999). Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy. *Political Studies*, 47(1), 2–16. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.00184>
- Cobb, J. (2017, 1. august). Donald Trump is Serious When He “Jokes” About Policy Brutality. Hentet fra <https://www.newyorker.com/news/news-desk/donald-trump-is-serious-when-he-jokes-about-police-brutality>
- Collinson, S. & Jarrett, L. (2017, 29. august). Trump embraces law and order agenda. Hentet fra <https://edition.cnn.com/2017/08/29/politics/trump-law-order-jeff-sessions/index.html>
- De Matas, J. (2017). Making the nation great again: Trumpism, euro-scepticism and the surge of populist nationalism. *Journal of Comparative Politics*, 10(2), 19–36. Hentet fra <https://www.questia.com/library/journal/1P4-2091890985/making-the-nation-great-again-trumpism-euro-scepticism>
- Doksheim, T. (2016, 22. november). – Vi skal vrenge det politiske landskapet i Norge. Hentet fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/vi-skal-vrenge-det-politiske-landskapet-i-norge/65367748>
- Enli, G. (2017). Twitter as arena for the authentic outsider: exploring the social media campaigns of Trump and Clinton in the 2016 US presidential election. *European Journal of Communication*, 32(1), 50–61. <https://doi.org/10.1177/0267323116682802>
- Esser, F., Stepińska, A. & Hopmann, D. (2017). Populism and the Media. Cross-National Findings and Perspectives. In T. Aalberg, F. Esser, C. Reinemann, J. Stömbäck, & C. De Vreese (Red.), *Populist Political Communication in Europe* (s. 365–380). London: Routledge.
- Francia, P. L. (2018). Free Media and Twitter in the 2016 Presidential Election: The Unconventional Campaign of Donald Trump. *Social Science Computer Review*, 36(4), 440–455. <https://doi.org/10.1177/0894439317730302>
- Gidron, N. & Bonikowski, B. (2013). *Varieties of Populism: Literature Review and Research Agenda. Working Paper Series*. Cambridge: Harvard.
- Gillin, J. (2015, 24. august). Says Donald Trump “was a Democrat longer in the last decade than he was a Republican.” Hentet fra <https://www.politifact.com/factchecks/2015/aug/24/jeb-bush/bush-says-trump-was-democrat-longer-republican-las/>.
- Goldberg, J. (2020, 11. mars). A theory on why Trump's GOP approval rating (the real one) is so high. Hentet fra <https://www.msn.com/en-us/news/opinion/a-theory-on-why-trumps-gop-approval-rating-the-real-one-is-so-high/ar-BB1119OZ>
- Gray, R. (2017, 15. august). Trump Defends White-Nationalist Protesters: 'Some Very Fine People on Both Sides'. Hentet fra <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2017/08/trump-defends-white-nationalist-protesters-some-very-fine-people-on-both-sides/537012/>
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Haugan, B. & Molnes, G. (2016, 14. november). Carl I. Hagen varsler at Frp kan få konkurrent. Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/XyllB/carl-i-hagen-varsler-at-frp-kan-faa-konkurrent>
- Hopkins, M. K. (2019, 20. mai). Donald Trump’s regulation cuts are having an effect. Hentet fra <https://www.ft.com/content/e7f02684-78a5-11e9-b0ec-7dff87b9a4a2>
- Ionescu, G. & Gellner, E. (1969). *Populism: Its Meaning and National Characteristics*. London: Weidenfeld and Nicolson.
- Jagers, J. & Walgrave, S. (2007). Populism as political communication style: An empirical study of political parties’ discourse in Belgium. *European Journal of Political Research*, 46(3), 319–345. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2006.00690.x>
- Jupskås, A. R. (2012). *Ekstreme Europa: Ideologi, årsaker og konsekvenser*. Oslo: Cappelen Damm.
- Jupskås, A. R. (2017). Feilslått kritikk av populismebegrepet. *Nytt norsk tidsskrift*, 34(4), 402–418. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-3053-2017-04-07>
- Kaltwasser, C., Taggart, P., Espejo, P. & Ostiguy, P. (Red.) (2017). *The Oxford Handbook of Populism*. Oxford: Oxford University Press.
- Kanno-Youngs, Z. (2020, 24. februar). As Trump Barricades the Border, Legal Immigration Is Starting to Plunge. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2020/02/24/us/politics/trump-border-legal-immigration.html>
- Kessler, G. (2016, 2. august). Donald Trump’s revisionist history of mocking a disabled reporter. Hentet fra <https://www.washingtonpost.com/news/fact-checker/wp/2016/08/02/donald-trumps-revisionist-history-of-mocking-a-disabled-reporter/>

- Kostadinova, T. & Levitt, B. (2014). Toward a Theory of Personalist Parties: Concept Formation and Theory Building. *Politics & Policy*, 42(4), 490–512. <https://doi.org/10.1111/polp.12081>
- Krokfjord, T. (2017, 6. august). Kritiserer «negre» og jøder og tror partifeller er med i fryktet nazigruppe. Hentet fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/kritiserer-negre-og-joder-og-tror-partifeller-er-med-i-fryktet-nazigruppe/68555090>
- Kuckartz, U. (2014). *Qualitative Text Analysis A Guide to Methods, Practice and Using Software*. SAGE: London.
- Laclau, E. (2005). *On Populist Reason*. London: Verso.
- Lysglimt Johansen, H. J. (2017, 27. jnui). Om fargerike kandidater. Hentet fra <https://www.dagbladet.no/kultur/om-fargerike-kandidater/68214774>
- Macias, A. (2019, 20. desember). Trump signs \$738 billion defense bill. Here's what the Pentagon is poised to get. Hentet fra <https://www.cnn.com/2019/12/21/trump-signs-738-billion-defense-bill.html>
- Manucci, L. (2017). Populism and the Media. In C. R. Kaltwasser, P. Taggart, P. O. Espejo & P. Ostiguy (Red.), *The Oxford Handbook of Populism* (s. 467–488). Oxford: Oxford University Press.
- Marsh, D., 't Hart, P. & Tindall, K. (2010). Celebrity Politics: The Politics of the Late Modernity?. *Political Studies Review*, 8(3), 322–340. <https://doi.org/10.1111/j.1478-9302.2010.00215.x>
- Mazzoleni, G. (2008). Populism and the Media. I D. Albertazzi & D. McDonnell (Red.), *Twenty-first century populism. The spectre of Western European democracy* (s. 49–64). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Melby, S. (1995). *Amerikansk utenrikspolitikk*. Oslo: Tano Aschehoug.
- Milkis, S. M. & Nelson, M. (2012). *The American Presidency: Origins and Development, 1776–2011*. Washington, D.C.: CQ Press.
- Mjelde, H. (2018, 20. august). Trump og media: naturlige motstandere og drømmepar. Hentet fra <https://voxpública.no/2018/08/trump-og-media-naturlige-motstandere-og-drommepar/>
- Mjelde, H. (2019). Crowning moments: Transformative populist use of the media and the case of Carl I. Hagen. *Nordicom Review*, 40(1), 91–103. <https://doi.org/10.2478/nor-2019-0005>
- Moffitt, B. (2017, 18. januar). Interview #13 with Benjamin Moffitt – Populism 'Asian' style. Hentet fra <https://populismobserver.com/2017/01/18/interview-11-to-benjamin-moffitt-populism-asian-style/>
- Moffitt, B. & Tormey, S. (2013). Rethinking Populism: Politics, Mediatisation and Political Style. *Political Studies*, 62(2), 381–397. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.12032>
- Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mudde, C. & Kaltwasser, C. R. (Red.) (2012). *Populism in Europe and the Americas*. Cambridge: Cambridge University Press.
- NRK (2019). Alliansen. Kommunevalg. Hentet fra <https://www.nrk.no/valg/2019/resultat/nb/parti/ALLI>.
- Ekte Nyheter. (2016, 23. desember). Ekte Nyheter intervjuer Hans Jørgen Lysglimt Johansen, partileder for Alliansen. Hentet fra <https://ektenyheter.no/index.php/2016/12/ekte-nyheter-intervjuer-hans-jorgen-lysglimt-johansen-partileder-for-alliansen/>
- Oliver, J. E. & Rahn, W. M. (2016). Rise of the Trumpenvolk: Populism in the 2016 Election. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 667(1), 189–206. <https://doi.org/10.1177/0002716216662639>
- Ouellette, L. (2016). The Trump Show. *Television & New Media*, 17(7), 647–650. <https://doi.org/10.1177/1527476416652695>
- Pascoe, C. J. (2017). Who is a Real Man? The Gender of Trumpism. *MCS – Masculinities and Social Change*, 6(2), 119–141. <http://dx.doi.org/10.17583/mcs.2017.2745>
- Pedersen, B. E. (2019, 19. juni). Lysglimt: – De kan ikke avsette meg. Hentet fra <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/lysglimt-de-kan-ikke-avsette-meg-1.1541539>
- Post, C. (2017). The roots of Trumpism. *Cultural Dynamics*, 29(1–2), 100–116. <https://doi.org/10.1177/0921374017709229>
- Rogers, K. & Fandos, N. (2019, 14. juli). Trump Tells Congresswomen to 'Go Back' to the Countries They Came From. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2019/07/14/us/politics/trump-twitter-squad-congress.html>

- Ruiz, R. R., Gebeloff, R., Eder, S. & Protes, B. (2020, 14. mars). A Conservative Agenda Unleashed on the Federal Courts. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2020/03/14/us/trump-appeals-court-judges.html>
- Rydgren, J. (2007). The Sociology of the Radical Right. *Annual Review of Sociology*, 33(1), 241–262. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.33.040406.131752>
- Saramo, S. (2017). The Meta-violence of Trumpism. *The European Journal of American Studies*, 12(2), 1–12. <https://doi.org/10.4000/ejas.12129>
- Selk, A. (2019, 8. oktober). 'If the president is doing it . . .': How Trump took swearing mainstream. Hentet fra https://www.washingtonpost.com/lifestyle/style/if-the-president-is-doing-it---how-trump-took-swearing-mainstream/2019/10/04/f0f25096-e6a9-11e9-a6e8-8759c5c7f608_story.html
- Senel, E. & Bryn, I. (2016, 9. november). Norges største Trump-fan – Dette er fantastisk. Hentet fra <https://www.nrk.no/urix/norges-storste-trump-fan--dette-er-fantastisk-1.13218689>
- Skowronek, S. (2011). *Presidential Leadership in Political Time: Reprise and Reappraisal*. Kansas City: University Press of Kansas.
- Sonmez, F. (2018, 7. august). Donald Trump on John McCain in 1999: 'Does being captured make you a hero?'. Hentet fra https://www.washingtonpost.com/politics/donald-trump-on-john-mccain-in-1999-does-being-captured-make-you-a-hero/2018/08/07/a2849b1c-9a56-11e8-8d5e-c6c594024954_story.html
- SSB (2017, 31. oktober). Stortingsvalet. Hentet fra <https://www.ssb.no/valg/statistikker/stortingsvalg>.
- Stewart, J., Mazzoleni, G. & Horsfield, B. (2003). Conclusion: Power to the Media Managers. I G. Mazzoleni, J. Stewart, & B. Horsfield (Red.), *The Media and Neo-Populism: A Contemporary Comparative Analysis* (s. 217–238). Westport: Praeger.
- Stokes, B. (2020, 16. januar). Trump's Growing European Base. Hentet fra <https://foreignpolicy.com/2020/01/16/trumps-growing-european-base/>
- Strömbäck, J. & Esser, F. (2014). Mediatization of Politics: Towards a Theoretical Framework. In F. Esser & J. Strömbäck (Red.), *Mediatization of Politics. Understanding the Transformation of Western Democracies* (s. 3–29). Basingstoke: Routledge.
- Sullivan, E. & Tackett, M. (2017, 22. desember). In Signing Sweeping Tax Bill, Trump Questions Whether He Is Getting Enough Credit. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2017/12/22/us/politics/trump-tax-bill.html>
- Taggart, P. (2000). *Populism*. Buckingham: Open University Press.
- Taylor, D. B. (2019, 12. desember). Trump Mocks Greta Thunberg on Twitter, and She Jabs Back. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2019/12/12/us/politics/greta-thunberg-trump.html>
- The White House (2017, 17. januar). The Inaugural Address. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/the-inaugural-address/>
- Time (2015, 16. juni). Here's Donald Trump's Presidential Announcement Speech. Hentet fra <http://time.com/3923128/donald-trump-announcement-speech/>.
- Watkins, E. & Phillip, A. (2018, 12. januar). Trump decries immigrants from 'shithole countries' coming to US. Hentet fra <https://edition.cnn.com/2018/01/11/politics/immigrants-shithole-countries-trump/index.html>
- Weyland, K. (2001). Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics. *Comparative Politics*, 34(1), 1–22. DOI: <https://doi.org/10.2307/422412>
- Wodak, R. & Krzyżanowski, M. (2017). Right-wing populism in Europe & USA: Contesting politics & discourse beyond 'Orbanism' and 'Trumpism'. *Journal of Language and Politics*, 16(4), 471–484. <https://doi.org/10.1075/jlp.16.4>
- Zaslave, A. (2009). The Populist Radical Right: Ideology, Party Families and Core Principles. *Political Studies Review*, 7(3), 309–318. <https://doi.org/10.1111/j.1478-9302.2009.00191.x>

Appendiks 1: You Tube-lenker

Stem Alliansen:

https://www.youtube.com/channel/UCpZM_3IwHdkwQcEnTGprSJA

Lysglimt – Folket står mot elitene; Minerva mener elitene bør styre:

<https://www.youtube.com/watch?v=G-gQ6fTL1po&t=295s>

Lysglimt støtter TRUMP 2020:

<https://www.youtube.com/watch?v=yvTbjzGTiiY>

NRK Dagsnytt Hans Lysglimt Johansen 0749:

<https://www.youtube.com/watch?v=Khrdv9VRPBs>

Personlig henvendelse fra Lysglimt til deg:

<https://www.youtube.com/watch?v=YRK91mzKHjA>

Hans Lysglimt Johansen Trump appell for Trondheim student Samfund:

<https://www.youtube.com/watch?v=lNsaNiuKfaM>

– Lysglimt! Til Liberalistene. OBS; mest for spesielt interesserte:

https://www.youtube.com/watch?v=Nx5XWyFLQ_o

Hans Jørgen Lysglimt Johansen – han våger Å NEVNE!:

<https://www.youtube.com/watch?v=lyP-83pD3rg>

Lysglimts Landsmøtetale:

<https://www.youtube.com/watch?v=uZuykkrXXFw>

Dette er den viktigste video i Norge i moderne tid. Alliansen er løsningen:

https://www.youtube.com/watch?v=_ZKHWskQFHw

Valgkamp 2019 Oppdateringer fra Alliansen:

<https://www.youtube.com/watch?v=Wzk3H0JmLuk>

Holde trøkket oppe til Stortingsvalget 2021:

https://www.youtube.com/watch?v=4oOciAoo_sQ

Hilsen til alle medlemmer av Folkeopprøret mot klimahysteriet:

<https://www.youtube.com/watch?v=UNi9ly47nPU>

Alliansen vs Nordfront/DNM:

<https://www.youtube.com/watch?v=y9VcUkgH3zI>